

ens ve a dir que la vida dels homes (en definitiva, totes les voltes del món) està teixida bàsicament d'intencions. Lligat a l'esplèndida última idea de la primera part, aquesta és l'autèntica naturalesa de les coses, segurament també de l'Art. La citació inicial de Picasso es pot respirar, doncs, en tota la seva magnitud. Definitivament, la decepció és la vida. Oblit, pèrdua, ombra. Oblidar, perdre, fer que quelcom (o algú) esdevingui ombra. Accions que es poden fer voluntàriament o de manera involuntària. Les accions que mouen els homes. La vida dels homes és el poema que mai s'escriurà.

Ivan Alonso decideix identificar-se en la conclusió de cadascuna de les parts amb personatges mitològics que il·lustren la vanitat: Faetont, Ícar, Níobe... Però renuncia a presentar-se com a Zeus. Caldria preguntar-se si l'autèntica obra d'Ivan Alonso és la que ha escrit o la que mai escriurà. En qualsevol cas, els seus lectors sí que podem felicitar-nos. De decepció, poca. Una obra magnífica.

David Cuenca Ros

ESPERANT UN TEMPS DE GUANYAR

Maria Mercè ROCA.

Temps de perdre.

Columna. Barcelona. 1999. 134 pàg.

Escrivia Konstandinos Kavafis en uns versos que bé reflectien la saviesa hel·lènica subjacent: «Sempre tingues al cor la idea d'Ítaca. / Has d'arribar-hi, és el teu destí. / Però no forçis gens la travessia. / És preferible que duri molts anys [...] / Ítaca t'ha donat el bell viatge. / Sense ella no hauries pas sortit cap a fer-lo. / Res més té que et pugui ja donar. / I si la trobes pobra, no és que Ítaca t'hagi enganyat. / Savi com bé t'has fet, amb tanta experiència, / ja hauràs pogut comprendre què volen dir les Ítaques». Tenint en ment aquesta idea, que no és res més que una paradoxa aparent (has d'anhelar l'arribada a Ítaca, però no cal que apresis el viatge), crec que la lectura de *Temps de perdre*, de Maria Mercè Roca, es fa més enriquidora.

Laura, la protagonista de l'última novel·la d'aquesta autora gironina, és per damunt de tot una persona curulla d'inquietuds que

es resisteix a resignar-se davant una vida grisa i rutinària. La seva principal cobejança es tradueix en esperar un capgirell del destí que li regali una època de benaurança. Ella vol «marxar, canviar, deixar la fàbrica» on treballa durant vuit hores planxant pantalons. És aquest anhel el que la converteix en un personatge interessant, ja que l'evolució que experimenta al llarg de les pàgines d'aquesta obra la fa més madura i segura de si mateixa. Potser ens trobem dins la pell d'una adolescent que, davant la possibilitat d'escollir diversos camins que la guiaran per distintes vides, no té del tot clar què desitja, però sí el que no pretén ser en un futur potencial. Laura creu que es mereix un demà millor que el que han tingut els seus pares, o la seva germana gran, que s'ha casat. La seva família accepta sense escarafalls ni victòries la vida anodina que els ha tocat presenciar. Ella, però, es gira d'esquena davant l'herència familiar i aposta per uns dies venidors enlluernadors, alhora que incerts, que ella pinta amb colors somniadors.

És probablement aquest objectiu, que podríem associar amb la idea d'Ítaca de Kavafis, el que la mena a París perseguint, per intentar encaixar, un somni. Però creia aquest gran poeta que a Ítaca s'hi arribava després d'un viatge llarg, «ple d'aventures, ple de coneixences», i Laura és una criatura impacient que permet que els seus sentiments siguin els seus consellers més fidels. Per tant, abandonant amb una mentida la llar familiar i oblidant les abraçades del seu primer amor, es disposa a seguir la petjada d'un noi que amb la seva mirada li ha omplert la vida i amb el seu cos l'ha convertit en una dona, mudant així el vestit de l'adolescència que l'havia embolcallat durant anys.

No deixa de ser irònic que, tot i que fuig a París per intentar capturar amb la seva il·lusió una quimera, i després ensopega amb duresa davant la fisonomia del desengany, en aquest cas amorós, acabi retrobant-se amb el món humil i senzill, preservador i generós que és de fet el que porta intrínsec a la seva persona. Aquest cop, ja no són piles de pantalons el que ella fa minvar o engrandir amb el treball de les seves mans i amb el suor del seu rostre, sinó plats, estibes de plats que renta i esbandeix amb una espurna d'esperança als ulls. Potser amb aquesta ocupació en un petit bistròt, que li omple les hores i li escola els pensaments obscurs aigüera avall, nota que el món no se li fa tan petit i que aquesta ciutat màgica i enamoradissa té més espai per encabir-hi la seva utopia.

Maria Mercè Roca teixeix amb encert cada capítol de la novel·la —uns on l'acció progressa, altres de pur alentiment per intentar esperonar l'interès del lector—, seguint un estil clar i amè

MANEL PALAHÍ I FÀBREGAS, il·lustrador d'aquests Fulls, va néixer a Girona l'any 1945. Ha realitzat exposicions individuals a la llibreria 22 (1997), al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Demarcació de Girona (1997), al Museu d'Art de Girona (1998) i a la Casa de Cultura de les Bernardes de Salt (1999), i ha participat en nombroses exposicions col·lectives a Girona, Barcelona i Perpinyà.

ahora que enriquidor, i aconsegueix així una escriptura fluïda i interessant que captiva el lector ja des de la primera pàgina. L'autora, prenent com a pròpies les reflexions sàvies de l'Eclesiastès –«Hi ha un temps per a cada cosa: un temps de néixer i un temps de morir, un temps de plorar i un temps de riure, un temps de perdre i un temps de guanyar...»–, ressegueix amb gràcia el perfil d'una dona que, malgrat tot, sent dins seu la flama d'una espelma que, encara que minsa, no s'apaivaga. Laura conserva l'orgull personal de saber-se, tot i les contrarietats, victoriosa.

Iolanda Vila i Serra

LA SECA, LA MECA...

Pere PRADA.
Raier del somni.
Ed. Llibres del Segle.
Barcelona, 1999. 109 pàg.

Si vosaltres llambreguèssiu l'ombra d'una noia, ¿us dedicaríeu a perseguir-la? La resposta afirmativa de Pere Prada es tradueix en literatura amb un resultat a primera vista desconcertant, com tota la seva obra, realitzada quan els aires empordanesos li bufen inspiració per escriure. Així, aquest peculiar i premiat figurerenc –premis Palol, Alcoi i Vall d'Or– s'endinsa en una distintiva i salvatge cavil·lació sobre l'encaç d'un somni que pretén finir una suposada solitud, tribulació que el nostre raier-poeta intenta compensar recorrent mig Catalunya.

Tàrraga, Balaguer, Cervera, Perves, Talam, Manresa, Santa Maria de l'Alba, Montserrat, la Cerdanya... són ports on la poesia passa a ser l'explicació del detall. Prada es distreu i s'atura a mig camí per qualsevol visió, la qual cosa permet que la reflexió més fora de lloc sigui digna d'almenys uns mil·lilitres de tinta. Per tant, és important escoltar i servir en la memòria la manera de parlar de cada poble («Exhortació»), o, de manera imprevista, es pot dedicar a Luis Buñuel («Calanca») i a Pere Calders («Guardaagulles») uns quants pensaments evasius. També, tot fent camí, és totalment lícit definir el gargall com a «poema de gola: musical» o el col·legi com a «presó amb notes», mostrant d'aquesta manera un particular diccionari, ahora que una particular concepció del món. Concepció molt sovint jeroglífica per a la resta dels mortals, ja que els seus versos no prenen forma escrita fins després d'una densa envernissada realitzada amb un pinzell molt personal, apte només per als artistes que s'allunyen escandalosament de les dogmàtiques regles poètiques. Aquí, la

intransigència dels poetes més encotillats en la monarquia absoluta de les lletres és substituïda per l'anarquia poètica d'un autor aparentment trastocat per insistents tramuntanades.

Deixar-se engolir per l'univers càotic de Pere Prada és l'experimentació d'una poesia fresca, amb un vol lliure i a molts metres d'alçada, ja que el camp visual és extraordinàriament vast, dilatat, obert a qualsevol àtom del món per subjectivar-lo. És així com la recerca d'una noia –que és com buscar el Sant Graal, un somni– esdevé un viatge aglutinador de moltes espurnes de genialitat lírica. *Raier del somni*, però, pren nota d'un doble sentiment. Trobar-la significa deixar de buscar-la; la por de trobar-la pot fer que la busqui per sempre... Jocs de paraules per acabar-se preguntant si en realitat el poeta la cercava o no («Et cercava amb tanta por de trobar-te»). I, hipnotitzant –o potser pecant–, és temptador enllaçar aquesta idea amb els més que probables antípodes estilístics: Carner, amb el conegut poema «La bella dama del tramvia», havia recreat la mateixa idea, encara que amb els aires ordenadors noucentistes, avui dia oblidats, de la seva època. Però els dos autors han optat, cadascun al seu temps i raciocini, per una mateixa moralitat final: val més somiar i prou amb la dama; millor no acostar-s'hi, si no volem rebre una decepció, perquè les il·lusions vistes de prop perden interès.

Qui sap si tots els somnis s'han de veure així i si, en definitiva, tant és buscar-los d'una manera «racional» o d'una manera «absurda» –o, potser, millor dir «lliure»–. Segurament, *Raier del somni* ens demostra que l'absurditat és l'alliberament de tanta buidor en les frases i en la nostra vida.

Guillem Molla